TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Bhutan hướng tới trở thành trung tâm Kim Cương thừa toàn cầu

ISSN: 2734-9195 11:10 14/11/2026

Bhutan kiến lập 108 bảo tháp Giác ngộ tại Gelephu, đặt nền móng cho tầm nhìn xây dựng trung tâm Kim Cương thừa toàn cầu, kết hợp giá trị tâm linh với phát triển bền vững.

108 bảo tháp Giác ngộ được kiến lập dọc sông Mau Chhu đang đặt nền móng tâm linh cho Thành phố Chính niệm Gelephu (GMC), với định hướng trở thành trung tâm quốc tế về nghiên cứu Phật học, thực hành tôn giáo và hành hương.

Tầm nhìn xây dựng Thành phố Chính niệm Gelephu (Gelephu Mindfulness City - GMC) trở thành thủ đô Kim Cương thừa của thế giới đang từng bước hiện thực hóa. Việc kiến lập 108 bảo tháp Giác ngộ (Jangchub Chortens) được xem là nền tảng tâm linh cho định hướng phát triển nơi đây thành trung tâm quốc tế về nghiên cứu Phật học, thực hành tôn giáo và hành hương.

Sự kiện hoàn thành 108 bảo tháp dọc theo đoạn sông Mau Chhu dài 12 km chỉ trong thời gian kỷ lục 8 giờ 54 phút đã hé mở hình hài ban đầu của một quần thể tâm linh đặc biệt. Tại đây, phát triển hiện đại, trách nhiệm bảo vệ môi

trường và các giá trị tinh thần được kỳ vọng có thể cùng tồn tại, bổ trợ cho nhau.

Trong buổi lễ quán đỉnh Tsasum Drildrub tại Thimphu, đức Gyalwang Karmapa đời thứ 17, Ogyen Trinley Dorje, nhận định Gelephu sẽ trở thành điểm hội tụ của mọi người từ khắp nơi trên thế giới.

Ngài chia sẻ: *"Tôi nghĩ rằng đây sẽ là điều mang lại vinh quang, hạnh phúc, sự phát triển và thịnh vượng to lớn cho đất nước Bhutan".*

Đức Gyalwang Karmapa cho biết nhiều thánh địa Phật giáo nổi tiếng, trong đó có Bồ Đề Đạo Tràng (Bodh Gaya) ở miền Trung Ấn Độ, Ngũ Đài Sơn (Wutai Shan) tại Trung Quốc, Potala ở phương Nam, Oddiyana ở phương Tây và Shambhala ở phương Bắc, sẽ được kiến lập tại Gelephu.

"Giờ đây, tất cả những thánh địa ấy đều có thể được chiêm bái tại Gelephu mà không cần phải đi đến các quốc gia khác. Tôi nghĩ đây sẽ là một phương diện vô cùng quan trọng đối với Bhutan. Tất cả đều được hội tụ tại đất nước này, tạo nên một địa điểm không giống bất kỳ nơi nào khác", đức Gyalwang Karmapa nhấn mạnh.

Ngài cho biết đây chính là tâm nguyện của Quốc vương Bhutan và bày tỏ niềm tin rằng tầm nhìn ấy sẽ trở thành hiện thực.

"Giờ đây, khi tầm nhìn của Quốc vương đã được hiện thực hóa, tôi xin phát nguyện rằng thành tựu này sẽ thực sự mang đến sự phát triển, hạnh phúc và những chuyển biến tốt đẹp cho đất nước Bhutan. Đó là tâm nguyện chân thành của tôi", Ngài chia sẻ.

Đối với người dân địa phương và du khách, đoạn hành lang dài 12 km dọc sông Mau Chhu giờ đây đã trở thành một không gian hành hương mới. Hàng chục nghìn phật tử bắt đầu nhiễu quanh các bảo tháp và dâng lời cầu nguyện ngay sau khi công trình hoàn thành. Một số người tiếp tục thực hành các nghi lễ tín ngưỡng đến tận đêm khuya, trong khi nhiều người khác dự định sẽ quay trở lại.

Ông Neten Wangchuk, 76 tuổi, đến từ Thimphu, đã dùng một câu tục ngữ Bhutan xưa để diễn tả thành tựu lịch sử này: “Chey ray mepai namlay, namto meypai charp” - có nghĩa là “Cơn mưa bất ngờ giữa bầu trời trong xanh”.

Ông chia sẻ: *“Điều này vượt xa mọi hình dung trước đây của tôi. Quốc vương luôn tận tụy, không ngừng nỗ lực vì hạnh phúc của nhân dân. Được chứng kiến một thành tựu phi thường như vậy thực sự truyền cảm hứng cho tôi”.*

Ông Neten Wangchuk cho biết sẽ cùng gia đình trở lại Gelephu để tiếp tục nhiễu quanh các bảo tháp.

Những câu chuyện như vậy cho thấy Dự án 108 (Project 108) đã đưa một tầm nhìn mang tính quốc gia đến gần hơn với đời sống của người dân bình thường, trao cho họ cơ hội trực tiếp tham gia vào một công trình được xây dựng trên nền tảng đức tin, lòng thành kính và khát vọng chung.

108 bảo tháp chỉ là một phần trong tầm nhìn tâm linh rộng lớn hơn dành cho GMC. Theo định hướng quy hoạch, nơi đây sẽ quy tụ nhiều truyền thống Phật giáo đa dạng của vùng Himalaya, đồng thời mở ra cơ hội để các cộng đồng Phật giáo trên khắp thế giới giao lưu, học hỏi và trao đổi kinh nghiệm tu tập.

Tầm nhìn này được hiện thực hóa chỉ sau 8 tháng 11 ngày kể từ khi Quốc vương Bhutan công bố dự án vào tháng 2. Sau khi hoàn thành, công trình đã được Guinness World Records (Tổ chức Kỷ lục Guinness Thế giới) ghi nhận với danh hiệu “Số lượng bảo tháp/Chorten được an vị và gia trì đồng thời nhiều nhất tại nhiều địa điểm”.

“Dưới sự lãnh đạo của một vị quân vương uy nghi và một bậc đạo sư thánh thiện - *Poen Ziji-chen chi dha Lam Jinlab-chen chi*, những điều tưởng chừng không thể đều có thể trở thành hiện thực”, ông Dawa Tshering, một vị tăng sĩ tình nguyện tham gia công việc an vị các thánh vật, chia sẻ. “Ngay cả một công trình có quy mô lớn đến vậy cũng có thể hoàn thành thành công nhờ sự dẫn dắt của các Ngài”.

Công trình tâm linh đầu tiên được hoàn thành tại GMC là Ugyen Norlha Lhakhang. Ngôi chùa này gần đây đã được chỉnh trang, cải thiện cảnh quan khuôn viên xung quanh và hiện thu hút đông đảo du khách trong nước cũng như quốc tế.

Dự án 108 quy tụ hơn 100 vị lãnh đạo tinh thần và đạo sư Phật giáo có uy tín đến từ 18 quốc gia. Trong số đó có Đức Je Khenpo Tulku Jigme Chhoeda, Đức Gyalwang Karmapa đời thứ 17 Ogyen Trinley Dorje, Đức Sakya Gongma Trichen Rinpoche, Ganden Tripa (người đứng đầu truyền thống Gelug của Phật giáo Tây Tạng), cùng nhiều vị chức sắc Phật giáo cấp cao của Bhutan và các bậc đạo sư Phật giáo khác.

Theo quan niệm Phật giáo, những vùng đất gắn liền với các bậc giác ngộ, hoạt động thiền định, hoằng pháp và các nghi lễ gia trì đều được xem là không gian linh thiêng. Tại đó, những địa điểm vốn chỉ mang ý nghĩa địa lý thông thường được tin rằng có thể trở thành nơi hội tụ năng lực gia trì, ban phước và thanh lọc môi trường xung quanh.

Đức Gyalwang Karmapa cho biết hàng trăm nghìn người dân Bhutan, cùng du khách từ khắp nơi trên thế giới và các bậc đạo sư Phật giáo đến từ nhiều quốc gia, đã hội tụ về Gelephu để tham dự sự kiện chưa từng có tiền lệ này.

Ngài nhận định: *“Tôi nghĩ rằng thông qua sự kiện này, những điều kiện duyên khởi tương thuộc đã được tạo dựng, tạo tiền đề để Bhutan phát triển, hưng thịnh trong tương lai và trở thành một vùng đất mang lại hạnh phúc lớn lao cho tất cả mọi người”.*

Đức Gyalwang Karmapa cũng nhấn mạnh việc kiến lập số lượng lớn bảo tháp chỉ trong một ngày là sự kiện lần đầu tiên diễn ra trong lịch sử thế giới.

“Điều chưa từng xảy ra trước đây nay đã trở thành hiện thực tại Bhutan. Đây thực sự là một phúc duyên lớn lao”, - Ngài nói thêm.

Từ lâu, Bhutan đã được nhìn nhận là vùng đất Phật giáo linh thiêng, chịu ảnh hưởng sâu sắc từ giáo pháp của Đức Liên Hoa Sinh (Guru Padmasambhava) – bậc đạo sư có công truyền bá Phật giáo Kim Cương thừa đến đất nước này vào

thế kỷ VIII.

Trong bối cảnh nhiều quốc gia không ngừng phát triển vũ khí hạt nhân nhằm phô diễn sức mạnh quân sự và tiềm lực công nghệ, trong khi những bất ổn địa chính trị trên thế giới ngày càng gia tăng, Bhutan tiếp tục cho thấy một phương diện sức mạnh khác: sự gắn kết cộng đồng, tinh thần hòa bình và lòng từ bi. Dự án 108 là một minh chứng cho cam kết chung ấy.

Hành lang 108 bảo tháp đang được định vị như một quần thể cảnh quan tâm linh mới nổi. Cùng với đó, 22 dự án tâm linh đã được ban hành Sắc dụ Hoàng gia (Royal Kashos), đặt mục tiêu hoàn thành vào năm 2029.

Mỗi bảo tháp trong số 108 công trình đều cao 15 m, được bố trí cách nhau 108 m, tạo thành một chuỗi kiến trúc linh thiêng dọc hành lang ven sông. Bản thân con số 108 cũng mang ý nghĩa tôn giáo đặc biệt trong Phật giáo.

Trong truyền thống Phật giáo, bảo tháp tượng trưng cho tâm giác ngộ của đức Phật, đồng thời là nơi để phật tử thể hiện lòng tôn kính và thực hành các pháp tu. Việc xây dựng và cử hành nghi lễ an vị, gia trì bảo tháp được xem là những thiện hạnh tạo công đức, đem lại lợi ích không chỉ cho người thực hiện mà còn cho cộng đồng rộng lớn hơn.

GMC được hoạch định như một bước mở rộng triết lý này vào mô hình kinh tế và đô thị mới. Các lĩnh vực phát triển dự kiến bao gồm năng lượng xanh, công nghệ, giáo dục, chăm sóc sức khỏe, nông nghiệp, tài chính và du lịch. Trong mô hình đó, chiều kích tâm linh được kỳ vọng sẽ trở thành nền tảng đạo đức, định hướng cho toàn bộ các hoạt động kinh tế - xã hội.

Định hướng phát triển này bắt nguồn từ quan niệm Phật giáo về mối quan hệ mật thiết giữa con người, thiên nhiên và đời sống tâm linh. Các sáng kiến được triển khai nhằm tạo dựng một môi trường trong đó những công trình linh thiêng, cơ sở tôn giáo, cảnh quan tự nhiên và cộng đồng dân cư cùng tương hỗ, củng cố và phát triển lẫn nhau.

Theo cách tiếp cận này, tăng trưởng kinh tế không chỉ hướng đến những chỉ số vật chất, mà còn phải góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống, cải thiện phúc lợi của mỗi cá nhân và cộng đồng, đồng thời duy trì sự hài hòa với môi trường tự nhiên.

Tác giả: **Lhakpa Quendren**/Chuyển ngữ: **Thường Nguyên**

Nguồn: **Kuensel Online**

Đường link: **https://kuenselonline.com/news/gmc-the-global-capital-of-vajrayana-buddhism**

Chú giải thuật ngữ và danh từ riêng:

1] Kim Cương thừa (Vajrayana): Một truyền thống Phật giáo Đại thừa, nhấn mạnh các phương pháp tu tập mật truyền, nghi quỹ, thần chú, quán tưởng và các pháp thực hành đặc thù nhằm hướng đến giác ngộ.

2] Chorten (Bảo tháp): Thuật ngữ Tây Tạng chỉ bảo tháp, công trình kiến trúc Phật giáo mang ý nghĩa biểu trưng cho thân, khẩu, ý giác ngộ của Đức Phật; đồng thời là nơi tôn trí xá lợi, kinh điển hoặc các vật phẩm thiêng.

3] Jangchub Chorten (Bảo tháp Giác ngộ): Trong tiếng Tây Tạng, *Jangchub* có nghĩa là giác ngộ, *Chorten* là bảo tháp. Đây là cách gọi các bảo tháp mang ý nghĩa biểu trưng cho sự giác ngộ.

4] Quán đỉnh (Empowerment): Nghi thức truyền trao gia trì và cho phép hành giả tiếp nhận, thực hành một pháp tu nhất định trong truyền thống Kim Cương thừa.

5] Nhiễu tháp (Circumambulation): Pháp thực hành đi vòng quanh bảo tháp, thánh tích hoặc đối tượng tôn kính theo chiều kim đồng hồ, thể hiện lòng thành kính và tạo công đức.

6] An vị và gia trì (Consecration): Nghi lễ tôn giáo nhằm đưa công trình, tượng thờ hoặc bảo tháp vào trạng thái phụng thờ chính thức, thông qua các nghi thức cầu nguyện, trì tụng và gia trì theo truyền thống.

7] Liên Hoa Sinh (Guru Padmasambhava): Bậc đạo sư Phật giáo có ảnh hưởng đặc biệt trong lịch sử truyền bá Kim Cương thừa tại Tây Tạng và Bhutan vào thế kỷ VIII; được tôn kính rộng rãi trong truyền thống Nyingma.

8] Gyalwang Karmapa: Danh hiệu của vị đứng đầu dòng truyền thừa Karma Kagyu thuộc Phật giáo Tây Tạng. Ogyen Trinley Dorje là vị được công nhận là Karmapa đời thứ 17.

9] Je Khenpo: Chức danh của vị lãnh đạo tinh thần cao nhất trong hệ thống Phật giáo Bhutan, giữ vai trò quan trọng trong các hoạt động tôn giáo và Tăng đoàn của quốc gia này.

10] Sakya Gongma Trichen Rinpoche: Danh hiệu tôn kính của bậc lãnh đạo dòng truyền thừa Sakya trong Phật giáo Tây Tạng.

11] Ganden Tripa: Danh hiệu vị đứng đầu dòng truyền thừa Gelug, một trong những truyền thống lớn của Phật giáo Tây Tạng.

12] Oddiyana (Ô-Đề-Diên): Vùng đất cổ được nhắc đến trong nhiều truyền thống Mật giáo Ấn Độ, gắn liền với lịch sử hình thành và truyền bá Kim Cương thừa, đặc biệt là truyền thống về Đức Liên Hoa Sinh.

13] Shambhala: Vương quốc huyền nhiệm trong kinh điển và truyền thống Kim Cương thừa, gắn với các giáo pháp về thời đại giác ngộ và sự hưng thịnh của Phật pháp.

14] Bồ Đề Đạo Tràng (Bodh Gaya): Thánh địa Phật giáo tại bang Bihar, Ấn Độ, nơi Đức Phật Thích Ca Mâu Ni thành đạo dưới cội Bồ đề.

15] Ngũ Đài Sơn (Wutai Shan): Danh sơn Phật giáo tại tỉnh Sơn Tây, Trung Quốc, được xem là đạo tràng của Bồ-tát Văn Thù Sư Lợi.

16] Potala: Cung điện Potala tại Lhasa, Tây Tạng, công trình kiến trúc Phật giáo nổi tiếng, gắn liền với lịch sử các đời Đạt Lai Lạt Ma và Phật giáo Tây Tạng.

17] Gelephu Mindfulness City (GMC): Thành phố Chính niệm Gelephu, dự án phát triển đô thị đặc biệt của Bhutan, hướng đến kết hợp kinh tế, công nghệ, môi trường và các giá trị Phật giáo.

18] Royal Kashos: Sắc dụ Hoàng gia Bhutan, văn bản thể hiện ý chí và sự chuẩn thuận của Quốc vương đối với những chủ trương, dự án hoặc hoạt động được ban hành theo thẩm quyền hoàng gia.